

Замимаи 1

Бо [қарори](#) Ҳукумати

Ҷумҳурии Тоҷикистон

аз "3" майи соли 2014, № 299

тасдиқ шудааст

Низомномаи Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли

(қарори Ҳукумати ҚТ аз 24.07.2020 [№ 418](#))

1. Муқаррароти умумӣ

1. Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли (минбаъд - Хадамот) мақомоти марказии иҷроияи ҳокимияти давлатӣ буда, вазифаҳои назорату санҷишҳои давлатии риояи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи меҳнат, қоидаҳои ҳифзи меҳнат, стандартҳо ва меъёрҳои бехатарии меҳнат, гузаронидани экспертизаи шароити меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолиро дар фаъолияти муассисаҳо ва ташкилотҳо, новобаста аз шакли моликият (минбаъд , ташкилот), соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони воқеӣ, ки меҳнати кироияро истифода мебаранд, анҷом медиҳад.

2. Хадамот ба Нақшаи идоракунии Вазорати меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил шудааст.

3. Хадамот фаъолияти худро дар асоси Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагонии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, фармону амрҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарору фармоишҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Низомномаи мазкур ва фармоишҳои Вазири меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд (қарори Ҳукумати ҚТ аз 24.07.2020 [№ 418](#)).

4. Хадамот фаъолияти худро дар ҳамкорӣ бо дигар мақомоти марказии иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии

Ҳокимияти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, созмонҳои байналмилалӣ ва дигар ташкилотҳо анҷом медиҳад.

2. Вазифаҳои Хадамот

5. Хадамот вазифаҳои зеринро амалӣ менамояд:

- мусоидат ба риояи қонунгузориҳои меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли;
- мусоидат ба таъмини имтиёз ва пардохтҳо барои кормандоне, ки дар шароити дорои таъсири омилҳои хатарнок ва зараровар кор мекунанд (қарори Ҳукумати ҚТ аз 24.07.2020 [№ 418](#));
- мусоидат ба рушди шарикӣ ва иҷтимоӣ байни иштирокчиёни муносибатҳои меҳнатию иҷтимоӣ (қарори Ҳукумати ҚТ аз 24.07.2020 [№ 418](#));
- мусоидат ба баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии корфармо ва кормандон оид ба қонунгузориҳои меҳнат, ҳифз ва шароити меҳнат, муҳочирати дохилӣ (иштироӣ), экологӣ ва шуғли аҳоли;
- мусоидат ба шуғли аҳоли, ташкили бозори меҳнат, ҷойҳои кории нав ва нигоҳдориҳои ҷойҳои кории амалкунанда;
- мусоидат ба танзими ҳуқуқӣ ва иҷрои созишномаҳо ва шартномаҳои коллективӣ;
- мусоидат ба самаранокии музокироти коллективӣ, фаъолияти комиссияҳои созиш, миёнаравӣ ва арбитражҳои меҳнатӣ;
- амалӣ кардани назорати давлатӣ ва санҷиши риояи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳифзи меҳнат ва беҳатарии меҳнат;
- мусоидат ба ошкор, пешгирӣ ва бартарафсозии қарздориҳои музди меҳнат (дар ташкилотҳои бучетӣ) ва шуғли бақайдгирифташуда (ғайрирасмӣ), ба шумули меҳнати кӯдакон, маъҷубон ва занон;
- мусоидат ба идоракунии давлатии ҳифзи меҳнат дар самти ташкил ва сертификатсияи корҳо оид ба ҳифзи меҳнат дар ташкилотҳо, ташҳиси давлатии шароити меҳнат дар ташкилотҳои амалкунанда

ва навтаъсис; - мусоидат ба тайёрии ҳатмии махсус ва касбу оид ба ҳифзи меҳнат;

- таъмини тадбирҳои мутобиқати иншооти истехсолӣ, таҷҳизот, равандҳои технологӣ ва маҳсулот ба талаботи ҳифзи меҳнат;

- мусоидат ба ошкор, тафтиш, пешгирӣ ва рафъи оқибатҳои ҳодисаҳои нохӯш дар истехсолот; - мусоидат ба пешгирӣ ва рафъи оқибатҳои маҳдудсозии ҳуқуқ ба меҳнат, таъбиз дар муносибатҳои меҳнатӣ, меҳнати маҷбурӣ, аз ҷумла шаклҳои бадтарини меҳнати кӯдакон;

- мусоидат ба танзими ҳуқуқии фаъолияти меҳнатии муҳочирони хориҷӣ дар субъектҳои хоҷагидор дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон (қарори Ҳукумати ҚТ аз 24.07.2020 [№ 418](#));

- дигар вазифаҳое, ки ба рушди соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли мусоидат менамоянд.

б. Хадамот назорату санҷишҳои давлатиро дар самтҳои зерин анҷом медиҳад:

- риояи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар бораи меҳнат, ҳифз ва шароити меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли;

- иҷрои ҳуқуқҳои меҳнатӣ ва риояи шароити бехатарии меҳнат, инчунин ҳифзи қормандон аз амалҳои ғайриқонунии қорфармоён, шахсони мансабдор ва шахсони дигари масъули ташкилотҳо;

- дуруст ва сари вақт пардохт намудани музди меҳнат ва дигар пардохтҳое, ки аз ҳуқуқҳои меҳнатии шахрвандон бармеоянд;

- истифодаи дурусти рӯйхати истехсолот, касбу қорҳо, вазифаҳо ва нишондиҳандаҳо;

- иҷрои қорабиниҳои ҳифз ва бехатарии меҳнат, пешниҳоди имтиёзҳо ва қубронпулиҳои муқарраршуда, либос ва пойафзоли махсуси қорӣ, воситаҳои муҳофизати қардӣ - гигиенӣ, шир ва ғизои профилактикӣ ба қормандоне, ки дар қорҳои вазнин, зараровар, хавфнок ва қорҳои шароити номусоиди меҳнат фаъолият қоранд;

- дурустии таъин ва пардохти чуброни зараре, ки ба саломатии кормандон ҳангоми фаъолияти меҳнатӣ расонида шудааст;
- аз тарафи ташкилот, соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони воқеӣ риоя гардидани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва ҷорӣ намудани воситаҳои муосири ҳифзи меҳнат, ки ҷароҳатбардориҳои истеҳсоли ва ба бемориҳои касбӣ гирифташавиро пешгирӣ менамоянд;
- аз ҷониби тарафҳо иҷро гардидани ўҳдадориҳо аз рӯи созишномаҳо ва шартномаҳои коллективӣ;
- мувофиқи тартиби муқарраргардида гузаронидани аттестатсияи ҷойҳои корӣ оид ба шароити меҳнат дар ташкилотҳо;
- риояи қонунгузориҳои меҳнат дар истифодаи меҳнати занон ва ноболиғон;
- воқеияти таъсиси ҷойҳои нави корӣ ва барҳамдиҳии ҷойҳои кори амалкунанда;
- бо кор таъмин намудани шахрвандон, бахусус занон ва ҷавонон;
- дар доираи квотаи муқарраргардида бо ҷойи кор таъмин намудани шахрвандони ба ҳифзи иҷтимоӣ эҳтиёҷдошта, ки дар бозори меҳнат ба рақобат тобовар нестанд;
- риояи тартиби пешниҳоди ҷойҳои кории ҳолӣ аз ҷониби корфармоён ба мақомоти ваколатдор;
- риояи тартиби ба корҳои ҷамъиятии музднок ҷалб намудани шахрвандони бекор;
- риояи тартиби расонидани хизматҳои машваратӣ ва дастгирии ташаббуси фаъолияти соҳибкории шахрвандони бекор аз ҷониби мақомоти шуғли аҳоли;
- риояи тартиби баргузориҳои ярмаркаҳои ҷойҳои кори ҳолӣ ва вазифаҳои озод;
- риояи раванди муташаккилона кӯчонидани муҳочирони экологӣ аз минтақаҳои хавфнок ба ҷойҳои беҳавф;

- риояи тартиби амалӣ намудани муҳочирати дохилии (ихтиёрии) аҳоли аз ноҳияҳои камзамин ва сараҳои кӯҳистон ба водии дорои заминҳои бекорхобидаи ҷумҳурӣ;
- риояи ҳуқуқҳои меҳнати муҳочирони меҳнати хориҷӣ;
- истифодаи самараноки захираҳои меҳнатӣ ва барҳам додани шуғли бақайдгирифтанишуда (ғайрирасмӣ) дар бозори меҳнат;
- риояи талабот оид ба амалӣ намудани ҳуқуқҳои корманди ҷиҳати таъмини суғуртаи ҳатмии иҷтимоӣ аз ҳодисаҳои нохуш дар истеҳсолот ва бемориҳои касбӣ, инчунин тартиби муқаррар намудан, ҷудо ва пардохт кардани кумакпулиҳо дар вақти корношоямии муваққатӣ аз ҳисоби маблағҳои корфармо;
- риояи талабот оид ба дараҷаи аз даст додани қобилияти корӣ дар натиҷаи ҳодисаҳои нохуш дар истеҳсолот ва бемориҳои касбӣ ҳангоми ба қор қабул кардани кормандон;
- риояи талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи меҳнат дар самти тайёрии ҳатмии махсус ва касбӣ оид ба ҳифзи меҳнат ва бехатарии меҳнат (қарори Ҳукумати ҚТ аз 24.07.2020 [№ 418](#));
- тайёрии касбӣ, бозомӯзӣ, таҷрибаомӯзӣ ва такмили ихтисоси кормандон ва муҳочирони меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

3. Ваколатҳои Хадамот

7. Хадамот бо мақсади таъмини вазифаҳо дар соҳаи фаъолияти муқарраргардида ваколат дорад:

- бо мақсади гузаронидани назорат ва санҷишҳои давлатии риояи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли ба ташкилот, соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони воқеӣ, ки меҳнати кироҷро истифода мебаранд, тибқи тартиби муқарраргардида ташриф орад;
- барои таъмини татбиқи яхелаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли санҷишҳои мақсаднок ва ногаҳонӣ гузаронад;

- дар ҳамкорӣ бо дигар мақомоти давлатӣ вобаста ба риояи қонунгузории меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли санҷишҳои муштарак гузаронад;
- экспертизаи шароити меҳнатро дар ташкилотҳои амалкунанда ва навтаъсис гузаронад;
- дар бораи риоя намудани талаботи ҳифзи меҳнат ҳангоми сохтмон, таҷдиди иншооти истехсолӣ, мошинҳо ва механизмҳо ҳулоса диҳад;
- вазифаҳои ихтиёрдори асосӣ ва қабулкунандаи маблағҳои бучети ҷумҳуриявиро, ки барои нигоҳдории Хадамот ва татбиқи вазифаҳои ба он вогузоршуда пешбинӣ гардидаанд, иҷро намояд;
- оид ба тақмили қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои дигари меъёрии ҳуқуқӣ дар бораи меҳнат, ҳифзи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли пешниҳодҳо таҳия намояд;
- оид ба пешгирии қонунвайронкуниҳо дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли, инчунин ба корфармоён ва кормандон дар омӯختани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли чораҳо андешад;
- ҳангоми назорату санҷишҳои давлатӣ далелҳои тасдиқкунандаро нусхабардорӣ, акс ва ба навор гирад;
- мақомоти ҳамоҳангсозӣ, машваратӣ ва экспертиро (шӯроҳо, комиссияҳо, гурӯҳҳои машваратӣ) дар соҳаи фаъолияти муқарраргардида таъсис диҳад;
- маводҳоро оид ба ҳолатҳои вайронкунии қонунгузории меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли, инчунин иҷро накардани дастурҳои Хадамот, ки дар асоси назорату санҷишҳо дода шудаанд, мувофиқи тартиби муқарраргардида ба суд ва дигар мақомоти дахлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол намояд;
- мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти ташкилотҳо, қитъаҳои истехсолӣ ва соҳибкорони инфиродиро то баргараф гардидани вайронкуниҳои талаботи ҳифзи меҳнат, агар фаъолияти онҳо ба ҳаёт ва саломатии кормандон таҳдид кунад, боздорад;

- истифодабарии минбаъдаи либосу пойафзоли махсуси корӣ ва воситаҳои муҳофизати инфиродиро дар сурати ба талаботи стандартҳо ва шартҳои техникӣ мутобиқат накардани онҳо манъ кунад;
- чораҳои маҳдудкунанда, огоҳкунанда ва пешгирикунандаи пешбининамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки ба роҳ наодан ва қатъ кардани вайронкуниҳо дар соҳаи муқарраргардидаи фаъолият аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ равона гардидаанд, инчунин чораҳои аз байн бурдани оқибатҳои вайронкуниҳои номбурдари истифода барад;
- дар мӯҳлатҳои муқарраргардида аз вазорату идораҳо ва ташкилотҳо оид ба шароити меҳнат, техникаи бехатарӣ, шуғл, чароҳатбардориҳои истеҳсоли ва бемориҳои касбӣ маълумот дархост намояд ва гирад;
- аз мақомоти давлатии омор оид ба меҳнат, музди меҳнат ва рушди иқтимоӣ маълумоти омории дархост намояд;
- ба роҳбарони ташкилотҳо дар бораи бекор кардани санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки хилофи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли мебошанд, амрномаҳои иҷрояшон ҳатмӣ диҳад;
- мутахассисони идораҳо, ташкилотҳои илмию тадқиқотӣ ва дигар ташкилотҳоро ҷиҳати баррасӣ ва таҳияи масъалаҳо оид ба ҳифз ва шароити меҳнат, гузаронидани машваратҳо, экспертизаҳо ва ҳамчунин намояндагони мақомоти ҳифзи ҳуқуқро барои санҷиш ҷалб намояд;
- дар асоси шартнома бо тарафҳои манфиатдор доир ба гузаронидани экспертиза ва аттестатсияи шароити меҳнати ҷойҳои корӣ, ҷангуниҳои лаборатории омилҳои зараровари муҳити истеҳсоли, баҳсҳои меҳнатӣ конفرонсу семинарҳо гузаронад, оид ба масъалаҳои меҳнат маслиҳатҳои ҳуқуқӣ диҳад;
- аз мақомоти давлатии андоз иттилооти зарурӣ оид ба дастрасии суроғи ҳуқуқӣ, насаб ва номи роҳбар ва сармуҳосибони шахсони ҳуқуқӣ ва воқеии дар асоси шаходатнома фаъолиятдоштаро дархост намояд;

- аз корфармо ва намояндаи он, мақомоти иҷроияи марказии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва дигар ташкилотҳо ҳуҷҷатҳо, шарҳ ва иттилои барои анҷоми вазифаҳои назоратӣ ва санҷишӣ заруриро дархост кунад ва гирад;

- ба шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатномаи амалкунанда оид ба масъалаҳои меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли, инчунин бехатарӣ ва ҳифзи меҳнат машварат ва иттилоот диҳад;

- дар доираи салоҳияти худ тибқи талаботи Кодекси муҳофизатии ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон маводи ҳуқуқвайронкунии маъмуриро баррасӣ намуда, ҷазои маъмури таъин намояд (қарори Ҳукумати ҚТ аз 24.07.2020 [№ 418](#));

- дигар ваколатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ намояд.

4. Ташкили фаъолият

8. Ба Хадамот Сардор роҳбарӣ менамояд, ки бо пешниҳоди Вазорати меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешавад.

9. Сардори Хадамот як муовин дорад, ки бо пешниҳоди Сардори Хадамот аз ҷониби Вазири меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешавад.

10. Сардори Хадамот:

- роҳбарони воҳидҳои сохторӣ ва кормандони Дастгоҳи марказии Хадамотро бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод менамояд;

- сардорони сохторҳои Хадамотро дар маҳал ва кормандони онҳоро тибқи тартиби қонунгузорӣ ба вазифа таъин ва аз вазифа озод менамояд;

- низомномаҳои сохторҳои Дастгоҳи марказӣ ва маҳаллии Хадамотро тасдиқ менамояд;

- дар доираи аз чониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида шумораи кормандон, фонди музди меҳнат ва рӯйхати штатии Дастгоҳи марказии Хадамотро тибқи талаботи намунавӣ ва харҷномаи таъминоти онро барои тасдиқ намудан ба Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;

- дар доираи аз чониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида шумораи кормандон, фонди музди меҳнат ва рӯйхати штатии вазифаҳои мақомоти дар Нақшаи идоракунии Хадамот пешбинигардида, инчунин харҷномаи таъминоти онҳоро дар доираи маблағҳои буҷетии барои давраи дахлдор пешбинигардида тасдиқ менамояд.

11. Хадамот шахси ҳуқуқӣ буда, дорои мӯҳр бо тасвири Нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо номи худ ба забони давлатӣ, мӯҳрҳо, штампҳо ва бланкаҳои дахлдор буда, аз суратҳисоби ягонаи Сарраёсати Хазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағгузорӣ карда мешавад.

Замимаи 2

Бо қарори Ҳукумати

Ҷумҳурии Тоҷикистон

аз "3" майи соли 2014, № 299

тасдиқ шудааст

Сохтори Дастгоҳи марказии Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли

Роҳбарият

Шӯъбаи назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат

Шӯъбаи назорати давлатӣ дар соҳаи муҳоҷират

Шӯъбаи назорати давлатӣ дар соҳаи шуғли аҳоли

Шӯъбаи таъминоти ҳуқуқӣ, ташкилӣ ва назорат (қарори Ҳукумати ҚТ аз 24.07.2020 [№ 418](#))

Шуъбаи экспертизаи давлатии шароити меҳнат (қарори Ҳукумати
ҚТ аз 24.07.2020 [№ 418](#))

Бахши умумӣ ва хочагидорӣ

Бахши баҳисобгирии муҳосибавӣ ва банақшагирӣ

Бахши кадрҳо ва корҳои махсус (қарори Ҳукумати ҚТ аз 24.07.2020
[№ 418](#))

Замимаи 3

Бо қарори Ҳукумати

Ҷумҳурии Тоҷикистон

аз "3" майи соли 2014, № 299

тасдиқ шудааст

Нақшаи идоракунии Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли

Дастгоҳи марказӣ

Бахши Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва
шуғли аҳоли дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон

Раёсати Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират
ва шуғли аҳоли дар вилояти Суғд

Раёсати Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират
ва шуғли аҳоли дар вилояти Хатлон

Шуъбаи Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират
ва шуғли аҳоли дар шаҳри Душанбе (қарори Ҳукумати ҚТ аз
24.07.2020 [№ 418](#))

Бахши Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва
шуғли аҳоли дар минтақаи Ҳисор;

Бахши Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва
шуғли аҳоли дар минтақаи Ваҳдат;

Бахши Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолӣ дар минтақаи Рашт;

Бахши Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолӣ дар минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон (қарори Ҳукумати ҶТ аз 24.07.2020 [№ 418](#))